დამოუკიდებელი საქართველოს სამი პრეზიდენტის პოლიტიკური მსოფლმხედველობის, სეკულარული და რელიგიური ასპექტები

გიორგი მიხანაშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებისა და ხელოვნების ფაკულტეტზე პოლიტიკის მეცნიერების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

პოლიტიკის მეცნიერებები

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: სოფო ზვიადაძე, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2016

განაცხადი

”როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.”

გიორგი მიხანაშვილი

22.06.2016 წ.

მადლობა

უპირველეს ყოვლისა, სამაგისტრო ნაშრომის თემატიკით დაინტერებისა და თემის მომზადების პროცესში გაწეული დახმარებისათვის მადლობას ვუხდი ჩემს სამეცნიერო-აკადემიურ ხელმძღვანელს - ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებულ პროფესორს, ქალბატონ სოფო ზვიადაძეს. სამი სემესტრის განმავლობაში ჩვენმა აკადემიურმა თანამშრომლობამ განაპირობა ჩემი, როგორც მაგისტრანტის, რელიგიური და სეკულარული საკითხებით დაინტერესება და შემდგომი კვლევა.

განსაკუთრებულ მადლობას ვუხდი ჩემს მეუღლეს სამაგისტრო ნაშრომზე მუშაობისას გაწეული დახმარებისა და მხარდაჭერისთვის, რის გარეშეც შეუძლებელი იქნებოდა აღნიშნული ნაშრომის შექმნა, იმ იდეების გენერირება და გადმოცემა რაც წარმოადგენს წინამდებარე კვლევის საფუძველს.

ვთვლი, რომ სამაგისტრო ნაშრომზე მუშაობის პროცესში მიღებული გამოცდილება ერთ-ერთი შრომატევადი და საუკეთესო პრაქტიკაა ჩემი, როგორც პოლიტიკის მეცნიერების მკვლევარის, პროფესიული ზრდისა და განვითარების გზაზე.

აბსტრაქტი

საქართველოს პოლიტიკურ რეალობაში უცხო არ არის რელიგიისა და სახელმწიფო პოლიტიკის საერთო კონტექსტში განხილვა. ეს ძირითადად განპირობებულია საქართველოს წარსული პოლიტიკური მოწყობით. ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობის ჩამოყალიბებას თანამედროვე ფორმით, ისეთით როგორიც ალბათ უფრო ნაკლებ საკამათო იქნებოდა, ხელი შეუშალა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის წყვეტამ, ჯერ რუსეთის იმპერიის, შემდეგ კი საბჭოთა კავშირის მიერ.

მას შემდეგ რაც 1991 წელს საქართველოს დამოუკიდებლობა აღდგა, დაიწყო საქართველოს, როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფოს პოლიტიკის ჩამოყალიბება სახელმწიფოს და ეკლესიის ურთიერთბის ახალი ეტაპი.

დამოუკიდებლობის შემდეგ საქართველოში იზრდება რელიგიურობა და საქართველოს მართმადიდებლური ეკლსიის ავტორიტეტი. რელიგიის თემატიკა უცხო არა არის პოლიტიკური ელიტისთვის. პრეზიდენტების ცვლილებასთან ერთად ეკლესიასთან ლოიალობა და რელიგიური სიტყვები პოლიტიკურ დისკურსში აქტუალური რჩებოდა, გარკვეულად თავისებურებებით. სამაგისტრო ნაშრომის კვლევის თემას წარმოადგენს საქართველოს სამი პრეზიდენტი, მათი პირადი დამოკიდებულება რელიგიური პოლიტიკის, სეკულარზიმის მიმართ.კვლევის შედეგებით გამოიკვეთა, რომ საქართველოს პრეზიდენტების პოლიტიკაში რელიგია აქტუალური თემაა. ყევლა განხილული პრეზიდენტის პოლიტიკა შეიცავს რელიგიურ ასპექტს და ნკლებად არის გამოხატული სეკულარული სახელმწიფოს იდეაზვიად გამსახურდია აქტიურად იშველიებს რელიგიას მის პოლიტიკაში, ედუარდ შევარდნაძე ნეიტრაურობის გზას ირჩევს, ხოლო მიხეილ სააკაშვილი ყველაზე ნაკლებად აპელირებს რელიგიაზე.

საძიებო სიტყვები: ეკლესია, სახელმწიფო, რელიგია, პოლიტიკა, სეკულარული.

სარჩევი

	განაცხადი	1
	მადლობა	2
	აბსტრაქტი	3
	სარჩევი	4
	შესავალი	5
1	პრობლემატიკა, ჰიპოთეზა და მეთოდოლოგია	8
2	სამეცნიერო ლიტერტურის მიმიხილვა - თეორიები და კვლევები	11
3	დამოუკიდბელი საქრთველო - სეკულარიზაცია თუ დესკულარიზაცია	14
3.1	ზვიად გამსახურდია და ერის საკრალიზაცია	16
3.2	ედუარდ შევარდნაძე - ეკლესიის და სახელმწიფოს „დაახლოება“	22
3.3	მიხეილ სააკაშვილი - ჩვენ საქართველო ისეთი უნდა ავაშენოთ, როგორსაც ჩვენი წინაპრები ოცნებობდნენ	27
3.4	დასკვნა	34
	ბიბლიოგრაფია	37